

mariscinus); de vrouwelijke planten verschillen verder onderling in aantal en vorm van de bloemdekbladen (bij *A. palmeri* 5, alle goed ontwikkeld, de buitenste ongeveer omgekeerd eirond, de binnenste meer spatelvormig; bij *A. tamariscinus* 1-2, het kortste vaak rudimentair, het langste smal lancetvormig). *A. palmeri* is afkomstig uit de zuidwestelijke Verenigde Staten en Mexico.

Bidens polylepis Blake (fam. Compositae); aan de weg Oldenzaal-Denekamp, adventief, 7 okt. 1961 (Dr. S. J. van Ooststroom).

Deze op het eerste gezicht aan een *Coreopsis*-soort herinnerende *Bidens*, met 1-3 cm lange goudgele straalboemen, onderscheidt zich van alle tot nu toe in Nederland aangetroffen soorten direct door de vruchten. Deze hebben nl. aan hun top geen naalden doch 2 korte, sterk uiteenwijkende tandjes, zonder weerhaakjes.

B. polylepis hoort thuis in de centrale Verenigde Staten.

Lactuca tatarica (L.) C. A. Mey. (fam. Compositae); Doesburg, Contrescarpe, adventief, 8 okt. 1942 (J. Brand); Rotterdam, walkant Maashaven, adventief, 8 sept. 1961 (Prof. Dr. S. E. de Jongh, J. H. Kern, Dr. S. J. van Ooststroom, Th. J. Reichgelt en Dr. A. G. de Wilde). Deze van Zuidoost-Europa tot Cen-

traal-Azië voorkomende soort is sedert het begin van deze eeuw ingeburgerd op een aantal plaatsen rond de Oostzee en is ook gevonden in Engeland, Schotland en Ierland. Zij onderscheidt zich van de bij ons voorkomende *Lactuca*-soorten door de blauwe bloemhoofdjes. Van *L. perennis*, die hier te lande ook wel eens adventief gevonden is, en die eveneens blauwe bloemen heeft, is de soort te onderscheiden o.a. door het bezit van uitlopers die bij *L. perennis* ontbreken en door de overlangs gegroefde en kort gesnavelde vrucht (deze heeft bij *L. perennis* 1 overlangse rib en is lang gesnaveld).

Verder werden nog de volgende uit cultuur ontsnapte planten verwilderd gevonden:

Agrostemma githago L. cv. 'Milas' (fam. Caryophyllaceae); Kaatsheuvel, park „De Efteling”, 24 juli 1961 (H. J. van de Laar).

Limnophila sessiliflora (Vahl) Bl. (fam. Scrophulariaceae); Dorst, N.-Br., in een sloot waardoor koel- en condenswater van het pompstation van de waterleiding van Breda stroomt, 21 juli 1961 (exc. Commissie voor het Floristisch Onderzoek van Nederland).

Allium zebdanense Boiss. et Noë (fam. Liliaceae); Heemstede, Manpad, 19 april 1961 (G. J. V. Meyer).

Nieuwe vondsten van zeldzame planten in Nederland in 1961

S. J. VAN OOSTSTROOM en TH. J. REICHGELT.
(Rijksherbarium, Leiden)

Evenals in vorige lijsten zijn ook nu weer enige merkwaardige vondsten van minder zeldzame soorten opgenomen.

De volgende afkortingen zijn gebruikt voor de namen van vaak in deze lijst voorkomende vindsters: (B.) voor Prof. Dr. D.

Bakker te Haren, Gr.; (B.v.d.B.) voor Dr. R. C. Bakhuizen van den Brink te Leiden; (I.V.O.N.-exc.) voor Excursie van het Instituut voor het Vegetatie-onderzoek van Nederland; (M.T.J.) voor M. T. Jansen te Veenendaal; (de J.) voor Prof. Dr. S. E. de Jongh te Leiden; (K.) voor J. H. Kern te Leiden; (de Kl.) voor J. A. E. de Kleuver te Veenendaal; (M.) voor Dr. F. M. Muller te Ede; (v.O.) voor Dr. S. J. van Ooststroom te Oegstgeest; (v.d.P.) voor D. T. E. van der Ploeg te Sneek; (R.) voor Th. J. Reichgelt te Leiden; (Unio) voor Excursie van de Commissie voor het Floristisch Onderzoek van Nederland; (de V.) voor A. de Visser te St. Laurens en (v.d.V.) voor E. E. van der Voo te Woerden.

Vondsten van adventieven zijn met adv. aangeduid; vondsten van verwilderde planten met verw.

Ook nu weer houden wij ons aanbevolen voor toezending van materiaal en opgaven van vindplaatsen aan ons adres: Rijksherbarium, afd. Nederland, Nonnensteeg 1, Leiden.

Lycopodium complanatum L. var. *chamaecyparissus* (A.Br.) Döll; Lemelerberg (H. Gaasenbeek).

Lycopodium selago L.; boswachterij Ommen (B. P. J. Beyk).

Equisetum ramosissimum Desf.; Rhenen, aan de weg naar Elst (R.).

Equisetum variegatum Schleich. ex Web. & Mohr; Den Dulver, gem. Sprang-Cappelle (Unio).

Asplenium trichomanes L.; Andelst, op kerkmuur (opg. de Kl.).

Dryopteris linnaeana C. Chr.; Brabantse Biesbosch, eendenkooi op de Visplaat, op knotwilg (W. J. Wolff).

Dryopteris robertiana (Hoffm.) C. Chr.; Asperen, op muur (opg. de Kl.).

Phyllitis scolopendrium (L.) Newm.; Rocanje, op muur (opg. D. van der Laan); Haren, N.-Br., op brug van kasteel Nemelaer (opg. H. A. van der Aa).

Pteridium aquilinum (L.) Kuhn; Maastricht, op muur (Dr. E. M. Kruytzer).

Viscum album L.; Bredendroek, gem. Gendingen, op appel (opg. W. Anema).

Polygonum patulum Bieb. subsp. *kitaibelianum* (Sadl.) A. & G.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (v.d.P.).

Chenopodium ambrosioides L.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).

Chenopodium bonus-henricus L.; Andelst, bij N.H.-kerk (opg. de Kl.).

Chenopodium carinatum R.Br.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).

Chenopodium giganteum Don; als voren.

Kochia scoparia (L.) Schrad.; Wageningen, adv. (M.T.J.).

Salsola kali L.; stort van de staatsmijn Maurits, adv. (opg. Dr. S. J. Dijkstra); stort van de staatsmijn Hendrik, adv. (id.).

Amaranthus albus L.; Ede, adv. (M.T.J.).

Amaranthus caudatus L.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).

Amaranthus hybridus L.; Grevenbicht, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).

Amaranthus retroflexus L. var. *delilei* (Richter & Loret) Thell.; Wageningen, adv. (M.).

Amaranthus spinosus L.; Rotterdam, spoorwegterrein, adv. (v.O. en R.); Boskoop, adv. in kwekerij (opg. H. J. van de Laar).

Amaranthus tamariscinus Nutt.; Wageningen, adv. (M.T.J.).

Claytonia sibirica L.; Oosterwolde, Fr.,

- verw. in tuin (J. F. Neve); Ontwijk bij Donkerbroek, Fr., verw. (opg. id.).
- Lychnis flos-cuculi* L., met gevulde bloemen; Texel, Westerduinen (B. W. van Aalderen).
- Silene gallica* L.; Wageningen, adv. (M. T.J.).
- Vaccaria pyramidata* Med. var. *grandiflora* (Fisch.) Celak.; Terneuzen, Beostenblijpolder, in wikkeveld, adv., 1959 (de V.).
- Delphinium ajacis* L.; Rilland-Bath, berm van zeedijk, adv. of verw. (Dr. J. J. Barkman).
- Delphinium orientale* Gay; Sas van Gent, loskade, adv., 1959 (de V.).
- Ceratophyllum submersum* L.; ZO van Kimsward, weg naar Harlingen (v.d.P. en G. de Jong); Rijckholt, L., kasteelgracht, 1959 (P. Leentvaar).
- Chelidonium majus* L. var. *tenuifolium* Retz.; Amsterdam-Zuid, ruderaal terrein (Joh. Bolman).
- Corydalis lutea* (L.) DC.; Tiel, op muur (opg. de Kl.).
- Fumaria boraei* Jord.; Gaanderen, in heg (opg. W. Anema); bij de Oude Tiend, gem. Udenhout, verwaarloosde kunstweide (Ir. A. Bakker).
- Camelina sativa* (L.) Crantz; Grevenbicht, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (I.V.O.N.-exc.).
- Chorispora tenella* (Pall.) DC.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (I.V.O.N.-exc.).
- Isatis tinctoria* L.; Rhenen, ruderaal terrein bij De Vogelenzang, 1960 (opg. de Kl.).
- Lepidium neglectum* Thell.; Breezand, adv. (v.d.P.).
- Lepidium perfoliatum* L.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (I.V.O.N.-exc.).
- Lepidium virginicum* L.; Susteren, bij station, adv. (de J.).
- Lobularia maritima* (L.) Desv.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, waarsch. verw. sierpl. (v.d.P.).
- Rorippa austriaca* (Crantz) Besser; Eindhoven, zandig bouwterrein, adv. (opg. A. S. Troelstra).
- Sisymbrium irio* L.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (I.V.O.N.-exc.); Grevenbicht, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (I.V.O.N.-exc.).
- Sisymbrium loeselii* L.; Almelo, langs spoorbaan, adv. (Chr. Smeenk); Wageningen, aan de haven, adv. (M.T.J.); Aalst, gem. Waalre, bij korenmolen, adv., 1960 (opg. A. S. Troelstra); Someren, bij korenmolen, adv., 1960 (id.).
- Elatine hexandra* (Lapierre) DC.; Udenhout, kleiput (J. J. Kleuver; Unio); Ossendrecht, Grote Meer (de V. en v.d. V.).
- Potentilla norvegica* L.; Leiden, wegrand, adv. (B.v.d.B.).
- Coronilla scorpioides* (L.) Koch; Grevenbicht, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (I.V.O.N.-exc.).
- Medicago arabica* (L.) Huds.; als voren.
- Medicago minima* (L.) L.; Veen, rivierduin (Ir. A. Bakker); Leiden, ruderaal terrein, adv. (B.v.d.B.).
- Medicago praecox* DC.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.); Grevenbicht, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (I.V.O.N.-exc.).
- Melilotus indicus* (L.) All.; Grevenbicht, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (I.V.O.N.-exc.).
- Trifolium alexandrinum* L.; Poortvliet, in uienveld, adv. (de V.); Cadzand, achter de zeedijk, adv. (J. Duvigneaud); tussen Made en Geertruidenberg, dijkvoet, wegrand, adv. (C. Alphen).
- Trifolium echinatum* Bieb.; Itteren, L.,

- grintgroeve aan de Maas, adv. (G. de Jong).
- Trifolium glomeratum* L.; Leiden, wegrand, adv. (B.v.d.B.); Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Trifolium lappaceum* L.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Trifolium micranthum* Viv.; Goeree, Westduinen, gem. Ouddorp (Dr. V. Westhoff).
- Trifolium resupinatum* L. subsp. *tomentosum* (L.) Gib. & Belli; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (v.d.P.).
- Trifolium striatum* L.; Leiden, wegrand, adv. (B.v.d.B.).
- Vicia bithynica* L.; Ternaard, adv. (J. F. Neve).
- Vicia lutea* L.; Noordwijkerhout, Langeveld, adv. (Ph. van Gijzen).
- Epilobium adenocaulon* Hausskn.; Den Dulver, gem. Sprang-Capelle (Unio); Orthen, zeedijk, slootkant (Unio).
- Epilobium adenocaulon* Hausskn. × *E. parviflorum* Schreb.; Oostelijk Flevo-land, bij Lelystad, 1960 (B.).
- Epilobium hirsutum* L. × *E. parviflorum* Schreb. (*E.* × *subhirsutum* Genn.); als voren en Itteren, L., grintgroeve aan de Maas (K., v.O. en R.).
- Epilobium inornatum* Melv. (*E. nummulariifolium* auct.); Amstelveen, Jac. P. Thijsses's Park, verw., 1954 (P. W. Leenhouts); 1961 (F. Sollman); Bloemendaal, Thijsses's Hof, verw. (opg. F. Sollman).
- Oenothera biennis* L. var. *leptomeres* Bartlett; Heerlen (H. L. Spaargaren).
- Abutilon theophrasti* Med.; Kloetinge, berm van Rijksweg, adv. (de V.); Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Hibiscus trionum* L.; Wageningen, adv. (M.T.J.); Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Malva parviflora* L.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Malva sylvestris* L. var. *triloba* Deth.; stortterrein tussen Wartena en Eernewoude, adv. (M. Baaijens, G. de Jong en v.d. P.).
- Erodium botrys* (Cav.) Bertol.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (v.d.P.).
- Erodium crinitum* Carolin; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (I.V. O.N.-exc.).
- Erodium moschatum* (L.) L'Hérit. ex Ait.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Geranium endressii* Gay; Zoelen, wegberm, waarsch. verw. (opg. de Kl.).
- Geranium pratense* L.; Heteren, wegberm (opg. de Kl.).
- Impatiens glandulifera* Royle; Burgh, Zeel., binnenzijde zeedijk, 1958, verw. (de V.).
- Impatiens parviflora* DC.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas (I.V.O.N.-exc.); Grevenbicht, L., grintgroeve aan de Maas (I.V.O.N.-exc.).
- Cornus sanguinea* L.; Heinkenszand, aan slootkanten (de V.).
- Aegopodium podagraria* L. f. *theresia* (Reinecke) Reinecke; Waterval, gem. Ulestraten, wegrand (I.V.O.N.-exc.).
- Ammi majus* L.; Almelo, bij graansilo, adv. (Chr. Smeenk); Midden-Beemster, in volkstuintje, adv. (J. Akkerman en W. Porte).
- Ammi visnaga* (L.) Lamk.; Wageningen, adv. (M.T.J.; M.); de Beer, Rozenburg, adv. (B. Riemersma).
- Angelica archangelica* L.; Breezand, haven-terrein (v.d.P.).
- Ridolfia segetum* (L.) Moris; Itteren, grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Anagallis arvensis* L. subsp. *arvensis*, met

- lichtrose bloemen; Herwen, kleiput (opg. de Kl.).
- Anagallis arvensis* L. subsp. *caerulea* (Gouan) Vollm.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas (v.d.P.).
- Anagallis tenella* (L.) Murr.; aan het Wilhelmakanaal in de gem. Diessen (opg. Ir. A. Bakker en J. J. Kleuver); Udenhout (id.).
- Ipomoea hederacea* Jacq.; Ede, adv. (M. T.J.).
- Gilia capitata* Sims; Wageningen, adv. (E. Heemsbergen en M.T.J.).
- Anchusa officinalis* L.; Kesteren, bij station, 1960, adv. (opg. de Kl.).
- Pentaglottis sempervirens* (L.) Tausch ex Bailey; Aardenburg, adv. of verw. (Plantenziektenkundige Dienst).
- Symphytum asperum* Lepech. \times *S. officinale* L. (*S. \times uplandicum* Nyman); Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (v.d.P.).
- Nicandra physalodes* (L.) Gaertn.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Physalis angulata* L.; Grevenbicht, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Solanum dulcamara* L., met witte bloemen; Dodewaard (opg. de Kl.).
- Solanum triflorum* Nutt.; Amsterdamse Bos, adv. (opg. J. Reijnders).
- Euphrasia odontites* L., met vuilwitte bloemen; Herwen, kleiput (opg. de Kl.).
- Linaria elatine* (L.) Mill.; als voren.
- Linaria spuria* (L.) Mill.; als voren.
- Verbascum nigrum* L., met witte bloemen; Zaltbommel, Waaldijk (opg. de Kl.).
- Veronica anagallis-aquatica* L. \times *V. catenata* Pennell (*V. \times lackschewitzii* Keller); Ochten (M.T.J.).
- Veronica filiformis* Sm.; Koedijk, N.H., aan de oever van het Noordholl. kanaal, verw. (opg. C. Monod de Froideville).
- Pinguicula vulgaris* L.; Renswoude (opg. de Kl.).
- Galeopsis pubescens* Bess.; Oranjewoud, Fr., wegkant (Joh. A. C. Veth en Ir. A. N. Koopmans); Assel, Veluwe, bosrand (R. C. Bakhuizen van den Brink Jr.).
- Melissa officinalis* L.; Gorinchem, Arkelse Onderweg, wel verw. (Dr. V. de Vries); IJzendijke, weg naar Watervliet, berm, wel verw. (de V.).
- Mentha arvensis* L. \times *M. spicata* L. (*M. \times gentilis* L.); Thorn, langs het kanaal Nederweert-Wessem (de J.).
- Nepeta cataria* L.; Katwijk, Z.H., Pan van Persijn, adv. (P. Krug).
- Blackstonia perfoliata* (L.) Huds. subsp. *serotina* (Koch) Hegi; Wijk aan Zee, duinen, ca. 1958 (Van Amersfoort).
- Gentiana cruciata* L.; De Beer, Rozenburg (opg. P. Nijhoff).
- Gentiana pneumonanthe* L., met witte bloemen; Veenendaal, Bennekommer Meent (opg. de Kl.).
- Asperula arvensis* L.; Veenendaal, stortterrein, adv. (M.T.J.).
- Galium tricornerutum* Dandy; Ede, adv. (M. T.J.).
- Knautia arvensis* (L.) Coulter f. *macrocalycina* Opiz; Grevenbicht, L., grintgroeve aan de Maas (I.V.O.N.-exc.).
- Anthemis austriaca* Jacq.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (v.d.P.); Grevenbicht, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (I.V.O.N.-exc.).
- Anthemis mixta* L.; Heikant, gem. Nuenen c.a., rand van een graanakker, adv., 1960 (opg. A. S. Troelstra); Eindhoven, zandig bouwterrein, adv. (id.).
- Bidens connatus* Mühlenb. var. *anomalus* Farw.; aan de Reeuwijkse Plassen, 1940 (Unio).
- Carduus nutans* L. subsp. *macrocephalus* (Desf.) Gugler; Driebergen, berm Rijks-

- weg 12, adv. (Dr. V. Westhoff).
- Centaurea algeriensis* Coss. & Dur.; stortterrein tussen Wartena en Eernewoude, adv. (D. Franke en v.d.P.); 's-Gravenhage, langs tramlijn, adv. (B.v.d.B.).
- Centaurea solstitialis* L.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.); Grevenbicht, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (I.V.O.N.-exc.).
- Cirsium dissectum* (L.) Hill × *C. palustre* (L.) Scop. (*C. × spurium* Delastre); Veenendaal, Bennekommer Meent (opg. de Kl.).
- Crepis sancta* (L.) Bab. (*Lagosotis sancta* (L.) Maly); Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (I.V.O.N.-exc.); Grevenbicht, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (id.).
- Doronicum willdenowii* Rouy; Leersum, bos bij „De Hoogstraat”, 1960 (opg. de Kl.).
- Echinops commutatus* Juratzka; Oosterwolde, stortterrein, verw. (J. F. Neve).
- Picris echioides* L.; Midden-Beemster, adv. (J. Akkerman en W. Porte); Amsterdam, in verlaten tuinderij, adv., 1959 (opg. A. S. Troelstra).
- Senecio lautus* Sol.; Itteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Tagetes minuta* L.; als voren.
- Xanthium saccharatum* Wallr. subsp. *commune* (Britt.) Widder; Amsterdam, Oostzanergat, adv., 1960 (J. Schoute).
- Xanthium spinosum* L.; Barwoutswaarder, jaagpad aan de Rijn, adv. (v.d.V.).
- Potamogeton praelongus* Wulf.; Oudega bij Eernewoude (E. W. Clason).
- Colchicum autumnale* L.; Egmond, duinen, adv. (v.O. en R.).
- Tulipa sylvestris* L.; Voorschoten, bos bij Ter Wadding (de J.).
- Leucorum aestivum* L.; oever Braassemer Meer, overgeplant met rietpollen van de oever van de Oude Maas (opg. J. Menema).
- Narcissus pseudonarcissus* L.; Kruisbos, gem. Wittem (Chr. G. van Leeuwen).
- Carex buxbaumii* Wahlenb.; Kamerikse Nessen (v.d.V.).
- Carex curta* Good.; Vlieland, bij de Nieuwe Kooi (J. W. van Vliet Jr.).
- Carex demissa* Hornem. × *C. flava* L. (*C. × alsatica* Zahn); Labbeget, gem. Sprang-Capelle (Chr. G. van Leeuwen; Unio); Ravensbos, Limb. (I.V.O.N.-exc.).
- Carex demissa* Hornem. × *C. hostiana* DC. (*C. × fulva* Good.); Staphorst, Veerslootlanden, 1960 (Chr. G. van Leeuwen); id., 1961 (S. Segal).
- Carex demissa* Hornem. × *C. serotina* Mérat; Staphorst, Veerslootlanden (S. Segal).
- Carex dioica* L.; Staphorst, Veerslootlanden (Chr. G. van Leeuwen); Hasselt, Stadsgaten (id.).
- Carex lasiocarpa* Ehrh. × *C. riparia* Curt. (*C. × evoluta* Hartm.); Fort Ruigenhoek bij Groenekan, Utr. (J. Frencken).
- Carex paniculata* L. × *C. remota* L. (*C. × boeninghausiana* Whe.); Reutemerveen (H. Gaasenbeek).
- Carex riparia* Curt. × *C. vesicaria* L. (*C. × csomadensis* Simonk.); Liesbos bij Breda, vennetje (Chr. G. van Leeuwen, H. N. Leys en Dr. I. S. Zonneveld).
- Carex strigosa* Huds.; Kolmonderbos, ten O van Nyswiller, aan beekje (I.V.O.N.-exc.).
- Cladium mariscus* (L.) Pohl; bosjes in de Zijdepolder, gem. Leidschendam (W. J. ter Keurs).
- Scirpus cespitosus* L., met vergroende aartjes; Lemselermaten, gem. Weerselo (Dr. V. Westhoff).
- Scirpus planifolius* Grimm; Goeree, duinvallei bij het Westhoofd, gem. Ouddorp

- (Chr. G. van Leeuwen); id., Kwade Hoek, gem. Ouddorp (Chr. G. van Leeuwen en Dr. V. Westhoff); Den Dulver, gem. Sprang-Capelle (Unio).
- Scirpus rufus* (Huds.) Schrad. Workumerwaard (M. Baaijens, G. de Jong en v.d.P.); id. (Chr. G. van Leeuwen).
- Bromus carinatus* Hook. & Arn.; Ede, bij station, adv., sedert 1957, standhoudend (opg. H. N. Leys).
- Bromus unioloides* H.B.K.; Rhenen, ruderaal terrein, adv. (F. J. Pronk).
- Catapodium marinum* (L.) Hubbard; Goeree, Kwade Hoek, gem. Ouddorp (Dr. V. Westhoff).
- Deschampsia setacea* (Huds.) Hack.; De Keyenhurk, gem. O-, W- en Middelbeers (Ir. A. Bakker).
- Echinochloa colonum* (L.) Link; Wageningen, adv. (M.); Ifteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Eragrostis poaeoides* P.B.; Wageningen, adv. (M.).
- Eragrostis tef* (Zucc.) Trotter; stortterrein tussen Wartena en Eernewoude, adv. (M. Baaijens, G. de Jong en v.d.P.).
- Hordeum vulgare* L. monstr. *trifurcatum*; Rotterdam, terrein aanleg metro, adv. (A. P. M. Sanders).
- Lagurus ovatus* L.; Rijnsburg, trambaan, verw. (de J.).
- Panicum capillare* L.; Wageningen, adv. (M.).
- Panicum dichotomiflorum* Michx.; Wageningen, adv. (M.T.J.).
- Phalaris minor* Retz. f. *subcylindrica* Web. & Thell. ex J. & W.; Rotterdam, haven-terrein, adv. (de J., K., v.O., R. en Dr. A. G. de Wilde).
- Setaria verticillata* (L.) P.B.; Wageningen, adv. (M.).
- Sorghum halepense* (L.) Pers.; Wageningen, adv. (M.T.J.); id. (M.).
- Sporobolus poiretii* (R. & Sch.) Hitchc.; Ifteren, L., grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Hammarbya paludosa* (L.) O. Kuntze; Den Dulver, gem. Sprang-Capelle (Unio).
- Liparis loeselii* (L.) Rich.; Labbe gat, gem. Sprang-Capelle (Unio).
- Ophrys apifera* Huds.; Strypemonde, gem. Rockanje (opg. C. Sipkes).

Een veronachtzaamd punt in de studie van wespen en bijen

B. J. J. R. WALRECHT.

Bij het uitgraven van een voor meer dan de helft verrot nest van de Duitse wesp (*Paravespula germanica*) te Kloetinge op 25 november 1961, een nest, waarin zich nog 26 levende koninginnen bleken te bevinden, werd mijn aandacht opnieuw bepaald bij de betekenis van een actie van de wespen, waarover men weinig hoort of

leest. Het gaat om de vraag, wat de wespen doen met de raten, waarvan de cellen niet meer in aanmerking komen om bij de broedzorg te worden betrokken. Het feit van de actie zelf kan met weinig woorden worden aangeduid; de wespen vreten deze raten bijna tot de bodem van de cellen weg, zodat er niet veel meer overblijft